

The logo for SAK (Suomen Akatemi) is displayed in red, bold, sans-serif capital letters. It is centered within a white, trapezoidal shape that has a slight perspective, making it appear to be a floating card or a sign. The background of the entire slide is a vibrant red with a subtle, geometric pattern of overlapping triangles and polygons in various shades of red.

SAK

Työelämän laatu SAK:laisilla aloilla Hyvän työn mittari 2022 -tulokset

Ari-Matti Näätänen, tutkimusasiantuntija

25.4.2022

SAK:n Hyvän työn mittari

SAK:n Hyvän työn mittarin esikuva on Saksan DGB:n (Deutscher Gewerkschaftsbund) Gute Arbeit -indeksi.

Mittarissa on kaksi osaa, joista toinen mittaa työelämän perusasioita ja toinen työn teon sujumista.

Hyvän työn mittarissa tarkastellaan työelämän laatua SAK:laisilla aloilla. Mittari on monella tapaa tarpeellinen. Sen avulla esimerkiksi mahdolliset muutokset työelämän laadun osa-alueissa tulevat kattavasti kontekstualisoiduiksi.

Aineisto SAK:n Työolobarometri 2022:sta. Kerätty helmi-maaliskuussa 2022 puhelinhaastatteluin (n=1201) Kantarin toimesta. Aineisto on kiintiötetty ja tasapainotettu vastaajan toimialan, sukupuolen ja iän mukaan vastaamaan SAK:laisia aloja. Vastaajien sähköpostiosoitteet kerättiin liittojen jäsenrekisteristä.

Työelämän perusasiat -korin sisältö

Terveys (painoarvo 20 prosenttia)

- Koetko työsi kuormittavaksi tai haitalliseksi terveydellesi?
- Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana huolissasi työn haitallisista vaikutuksista terveyteesi?

Turvallisuus (painoarvo 20 prosenttia)

- Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana huolissasi turvallisuudesta työssä?
- Oletko ollut viimeisten 12 kuukauden aikana henkisen väkivallan kohteena?

Toimeentulo (painoarvo 30 prosenttia)

- Bruttotulot (vähintään mediaanitulo 3 200 €), vähintään 1 933,50 € alle mediaanin, alle SAK:n minimi JA kokopäivätyössä, ei kokopäivätyössä tai ei tulotietoja.
- Miten hyvin tulet toimeen palkallasi?

Työsuhteen varmuus ja sopivuus (painoarvo 15 prosenttia)

- Oletko ollut viimeisten 12 kuukauden aikana huolissasi työpaikkasi menetyksestä?
- Tekisitkö enemmän vai vähemmän töitä vastaavasti muuttuvalla palkalla?

Työntekijöiden tasapuolinen kohtelu (painoarvo 15 prosenttia)

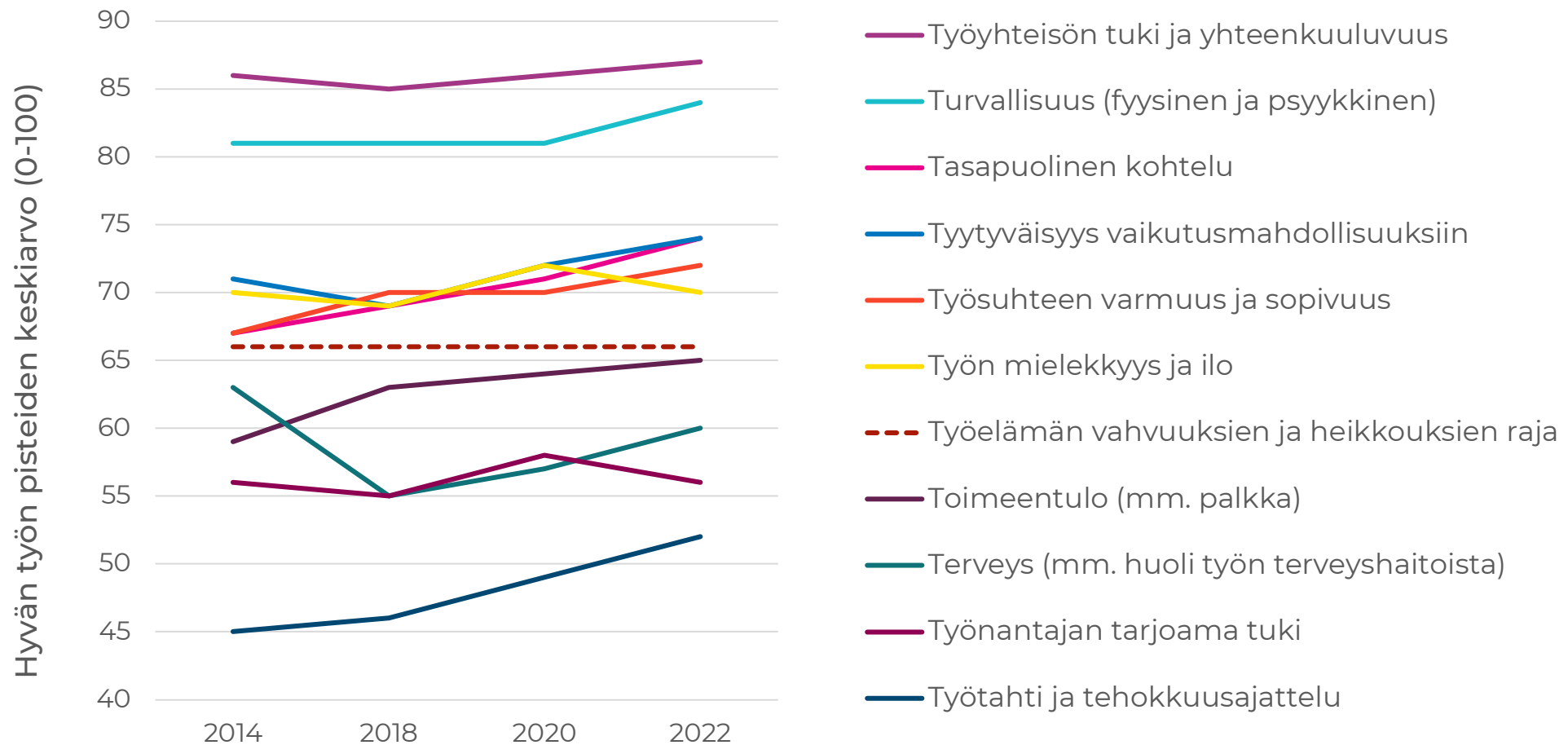
- Työnantajasi ei kohtele työntekijöitä tasapuolisesti. Väite kuvaa työnantajaasi.

Työnteon sujuvuus -korin sisältö

(painoarvo 20 % / osa-alue)

- **Tuki työnantajalta**
  - Työnantajasi huolehtii kehittymismahdollisuuksistasi.
  - Työnantajasi huolehtii siitä, että tieto kulkee työpaikallasi hyvin.
- **Tyytyväisyys vaikutusmahdollisuuksiin**
  - Miten tyytyväinen olet mahdollisuuksiisi vaikuttaa siihen, missä järjestyksessä teet työnne?
  - Miten tyytyväinen olet mahdollisuuksiisi vaikuttaa työmenetelmiisi.
- **Työyhteisön tuki ja yhteenkuuluvuus**
  - Tunnet kuuluvasi samaan porukkaan työtovereidesi kanssa.
- **Työn ilo ja mielekkyys**
  - Työsi on mielenkiintoinen.
  - Tunnet työssäsi innostusta ja työn iloa.
- **Työtahti ja tehokkuusajattelu**
  - Työnantajasi asettaa tehokkuuden kaiken muun edelle.
  - Työtäsi leimaa jatkuva kiire.

Työtahti ja tuen puute työnantajalta heikentävät eniten työelämän laatua

Väliyhteenvedo

- Työelämän laatu heikkeni työn mielekkyyden ja työnantajan tarjoaman tuen suhteen, eli kahdessa työelämän osa-alueesta kymmenestä.
  - Työ koetaan hieman aiempaa harvemmin mielenkiintoiseksi (- 4 %-yksikköä vuodesta 2020)
  - Työssä koetaan hieman aiempaa vähemmän innostusta ja iloa (- 4 %-yksikköä vuodesta 2020)
  - Työnantaja huolehtii työntekijöiden kehittymismahdollisuuksista selkeästi aiempaa vähemmän (-13 %-yksikköä vuodesta 2020)
  - Työnantaja huolehtii aiempaa heikommin tiedonkulusta työpaikalla (-3 %-yksikköä vuodesta 2020)

”Työnantajasi huolehtii kehittymismahdollisuuksistasi” – väitteestä toimialoittain 2022–2020

2022 Teollisuuden vastaajista 45 prosenttia hyvin tai melko hyvin.

2020 Teollisuuden vastaajista 57 prosenttia hyvin tai melko hyvin.

→ **Ero -12 prosenttiyksikköä**

2022 Yksityisellä palvelualalla 55 prosenttia hyvin tai melko hyvin.

2020 Yksityisellä palvelualalla 68 prosenttia hyvin tai melko hyvin.

→ **Ero -13 prosenttiyksikköä**

2022 Julkisella alalla 53 prosenttia hyvin tai melko hyvin.

2020 Julkisella alalla 71 prosenttia hyvin tai melko hyvin.

→ **Ero -18 prosenttiyksikköä**

2022 Kuljetusalalla 51 prosenttia hyvin tai melko hyvin.

2020 Kuljetusalalla 66 prosenttia hyvin tai melko hyvin.

→ **Ero -15 prosenttiyksikköä**

SAK:laisten jakautuminen hyvälle ja huonoille työpaikoille 2014–2022

	2014	2018	2020	2022	Muutosprosentti- yksikkö 2020–2022
Hyvä	8	7	8	10	2
Melko hyvä	16	16	19	21	2
Keskinkertainen	56	56	55	51	-4
Melko huono	11	13	11	12	1
Huono	9	8	7	6	-1

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

**Hyvän työn laatua selittävät
tekijät SAK:laisilla aloilla**

Toimialojen välillä on eroa työelämän laadussa

Työelämän laatu (HTM*)					
	Hyvä	Melko hyvä	Keskin kertainen	Melko huono	Huono
Teollisuus	10 %	20 %	54 %	10 %	6 %
Yksityinen palveluala	10 %	22 %	43 %	17 %	8 %
Julkinen palveluala	10 %	21 %	53 %	11 %	6 %
Kuljetusala	7 %	17 %	65 %	10 %	1 %
Muu ala	16 %	21 %	51 %	10 %	2 %

Työn mielekkyyden heikentyminen rikkoo työelämän

Työn mielekkyyden muutos	Työelämän laatu (HTM*)				
	Hyvä	Melko hyvä	Keskin-kertainen	Melko huono	Huono
Parempaan	17 %	28 %	48 %	5 %	2 %
Huonompaan	2 %	6 %	52 %	22 %	18 %
Pysynyt ennallaan	12 %	24 %	52 %	10 %	2 %

Koulutukseen osallistuminen lisää työelämän laatua

Osallistunut koulutukseen**	Työelämän laatu (HTM*)					
		Hyvä	Melko hyvä	Keskin-kertainen	Melko huono	Huono
	Kyllä	13 %	24 %	49 %	9 %	4 %
Ei	9 %	19 %	52 %	13 %	7 %	

Vuorotyö heikentää työelämän laatua

Teetkö vuorotyötä?	Työelämän laatu (HTM*)					
		Hyvä	Melko hyvä	Keskin- kertainen	Melko huono	Huono
	Kyllä	7 %	18 %	54 %	15 %	6 %
En	13 %	23 %	48 %	9 %	6 %	

Bruttopalkka toimialan mukaan, sukupuolella vakioituna

		Vähintään mediaani (3 217 € / kk)	Yli SAK:n rajan (1 933,5 € / kk) mutta alle mediaanin	Alle SAK:n rajan (1933,5 €/kk), ei kokoajatöissä	Alle SAK:n rajan (1933,5 € /kk), kokoajatöissä	Ei tulotieto a	Vastaajia (n)
Toimiala	Sukupuoli						
Teollisuus	Mies	49 %	44 %	1 %	2 %	4 %	293
	Nainen	17 %	64 %	3 %	9 %	8 %	77
Yksityinen palveluala	Mies	35 %	50 %	8 %	3 %	4 %	136
	Nainen	6 %	54 %	22 %	15 %	4 %	190
Julkinen palveluala	Mies	28 %	58 %	7 %	3 %	4 %	69
	Nainen	12 %	62 %	13 %	10 %	3 %	197
Kuljetusala	Mies	32 %	61 %	2 %	3 %	2 %	62
	Nainen	56 %	22 %	0 %	0 %	22 %	9
Muu ala	Mies	45 %	39 %	4 %	8 %	4 %	104
	Nainen	5 %	65 %	20 %	7 %	3 %	60
Yhteensä	Mies	42 %	48 %	4 %	3 %	4 %	664
	Nainen	11 %	59 %	15 %	11 %	5 %	534

Työelämä on parempaa, jos työpaikalla on luottamusmies

Onko työpaikalla luottamusmies?	Työelämän laatu (HTM*)				
	Hyvä	Melko hyvä	Keskin-kertainen	Melko huono	Huono
Kyllä	11 %	21 %	51 %	11 %	6 %
Ei ole	9 %	20 %	49 %	15 %	8 %

Loppuyhteenveto

- Työelämän laatuun vaikuttavat
  - Työn mielekkyyden parantuminen, mutta erityisesti sen heikentyminen.
  - Työnantajan tarjoamaan koulutukseen osallistuminen parantaa työelämän laatua.
  - Luottamusmies työpaikalla parantaa työelämän laatua.
  - Työelämän laatu on korkeampaa miehillä naisiin verrattuna.
    - Asiaa selittää ainakin osittain bruttopalkka ykköskorissa (painoarvo 30 prosenttia).
Miehiin verrattuna naisten bruttopalkka pienempi myös toimialojen sisällä.
  - Vuorotyö heikentää työelämän laatua.